

Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta (dále jen EVVO) vychází z anglického termínu environmentaleducation, kde „environment“ znamená životní prostředí a „education“, se chápá široce jako vzdělávání, výchova či osvěta všech typů cílových skupin, od nejmenších dětí po dospělé. EVVO zahrnuje činnosti a aktivity probíhající ve školách a školských zařízeních (formální vzdělávání), v rámci volnočasových aktivit (neformální vzdělávání) i v rámci neorganizovaného volného času jednotlivců (informální učení) zaměřené na oblast životního prostředí.

EVVO klade prioritní důraz na nejrůznější aspekty životního prostředí, na poznávání životního prostředí, na uvědomování si nezbytnosti zachování podmínek života, na poznávání vztahu člověka a životního prostředí apod. Hlavním cílem environmentálního vzdělávání je přispívat k utváření takových postojů člověka k prostředí, které by vedly k udržitelnému rozvoji života na Zemi.

Vzdělávání pro udržitelný rozvoj (VUR) je předpokladem k osvojení si takových způsobů myšlení, rozhodování a chování jedince, které vedou k udržitelnému jednání v osobním, pracovním i občanském životě. VUR se zejména zaměřuje na pochopení propojenosti a vzájemné souvislosti ekonomických, sociálních a environmentálních hledisek rozvoje, a to na lokální, národní i globální úrovni.

Školní program environmentální výchovy (ŠPEV) zahrnuje konkrétní aktivity celé školy a to v rámci školní a mimoškolní činnosti.

Osnova ŠPEV:

1. Charakteristika školy

2. Školní koordinátor a školní ekotým
3. SWOT analýza
4. Legislativní nástroje
5. Dlouhodobý plán EVVO a VUR
6. Evaluace EVVO
7. Krátkodobý - roční plán EV
8. Přehled aktivit a plnění úkol v školním roce 2021/2022

1 Charakteristika školy

Střední škola elektrotechnická (SŠE) Na Jízdárně dostala konečnou podobu v letech 1968-1969, kdy teoretická výuka byla soustředěna do areálu učiliště Na Jízdárně a v prostoru Báňských strojů byla vyčleněna jedna hala pro dílny SOU. V polovině 80. let byly přestěhovány dílny oborů elektro z provozu 6 do budovy Na Jízdárně a rekonstruované budovy na Hlubinské ulici. Od 1. 1. 2006 škola změnila název na Střední škola elektrotechnická, Ostrava, Na Jízdárně 30, příspěvková organizace.

Škola se nachází v obytné zóně nedaleko centra města Ostravy. Dostanete se k nám tramvají i autobusem. Kolem školy se nachází množství listnatých stromů, které dělají pomyslnou zeď mezi areálem školy a okolím. V rámci areálu školy je školní dvůr se sportovním hřištěm, který je oplocen. Ve školním dvoře vznikla stavba v podobě ekologického domku, která bude sloužit pro vzdělávací účely nejenom pro žáky školy ale i pro školení zaměstnanců z různých firem s elektrotechnickým zaměřením.

Naše škola poskytuje všechny středoškolské formy elektro-technického vzdělávání (denní čtyřleté s maturitou, denní tříleté s výučním listem, nástavbové denní dvouleté). Současně umožňujeme jednoduchý přestup mezi maturitními a nematuritními obory. Naši nejlepší studenti mohou získat od elektrotechnických firem stipendium Prokopa Diviše. Pro všechny úspěšné studenty je z rozpočtu Moravskoslezského kraje poskytnuto krajské stipendium. Naši studenti se také účastní odborných soutěží (Soutěž odborných dovedností, SOČ, Zelená myš, Pragoalarm-bezpečný domov, atd.), matematické olympiády a sportovních turnajů (stolní tenis, florbal, fotbal, volejbal, atd.). Soupeří nejen se žáky Ostravských a regionálních středních škol, ale i se studenty všech škol v České republice s elektrotechnickým zaměřením.

Stravování studentů je zajištěno v jídelně, která je součástí školy. Máme u nás i dobře zásobenou kantýnu, kde si žáci mohou zakoupit jídlo, pití i sladkosti.

Škola disponuje vybavením, které každodenně slouží našim žákům při výuce teorie i praxe. Pro teoretické vyučování máme 25 učeben (všeobecné předměty), 4 laboratoře elektro, 3 učebny výpočetní techniky, 1 odborná učebna fyziky, 2 multimediální učebny. Pro odborný výcvik poskytuje škola prostory pro 6 dílen slaboproudé elektrotechniky, 3 dílny spotřební elektroniky, 2 dílny bezpečnostních systémů, 4 dílny silnoproudé elektrotechniky, 3 dílny optiků. Pro sport a mimoškolní činnost je tu 1 tělocvična, 1 posilovna, 1 knihovna, 1 jídelna s kapacitou 80 míst.

2 Školní koordinátor a školní ekotým

Do funkce školního koordinátora EV byla ředitelem školy ustanovena od 1. 9. 2019 Mgr. Petra Brožáková, PhD. (učitelka matematiky a fyziky). Specializační studium pro koordinátory EVVO v Ostravě, které organizuje Klub ekologické výchovy (KEV), úspěšně absolvovala 28. 8. 2019. Školní ekotým tvoří dobrovolný tým učitelů a žáků.

3 SWOT analýza

SWOT analýza je východiskem k formování cílů školy z hlediska EVVO ve smyslu VUR.

Silné stránky:

- tradice školy,
- ustanovení koordinátora,
- dlouhodobý sběr papíru a použitých baterií,
- ekologický provoz školy-kontrola optimálního vytápění a efektivní svícení,
- využívání interaktivních tabulí ve výuce,
- moderní vybavení učeben cizích jazyků,
- nově zřízena IT učebna a učebna fyziky,
- zájem a podpora ze strany vedení,
- pravidelná údržba tříd (nové lavice, židle, výměna lina, mycí koutek),
- materiální a technické vybavení dílen,
- bezbariérový přístup (mobilní plošina, výtah).

Slabé stránky

- zanedbané sportovní hřiště,
- nedůsledné třídění odpadu (zejména PET láhve),
- špatný stav skříněk v prostorách šatny pro žáky,
- nízká angažovanost ostatních pedagogů,
- zastoupení žáků ve školním ekotýmu,
- finanční prostředky pro aktivity zaměřené na EV,
- v areálu školy chybí kolárna.

Příležitosti a vize

- finanční nástroje – dotace, sponzorské dary,
- zvýšení úrovně třídění odpadu v prostorách školy,
- rekonstrukce šaten,
- didaktické hry ve výuce (kvízy, soutěže),
- využití krajiny Beskyd k terénnímu pobytu žáků k poznávání přírodního a kulturního dědictví (exkurze, badatelská výuka),
- propagace EV – nástěnka, typy na exkurze, ekofilmy ve výuce,
- další vzdělávání v oblasti EV všech pedagogů,
- spolupráce s centry a středisky EV a jinými školami,
- účast žáků v soutěžích zaměřené na ekologii (Ekonergie, ekologická olympiáda),
- účast žáků na workshopech a přednáškách zaměřených na ekologii,
- výchova a osvěta ve spolupráci OZO Ostrava.

Rizika a hrozby

- nezájem ze strany žáků – vztah žáků k přírodě,
- nedostatek finančních prostředků pro oblast EVVO,
- časová náročnost na realizaci aktivit v oblasti EV,
- časová náročnost ŠVP (málo prostoru na další činnosti),
- vytíženost a zaneprázdněnost učitelů,
- krize spojená s pandemií COVID-19.

4 Legislativní nástroje

Pro školy je realizace environmentálního vzdělávání uložena legislativou a doporučena dalšími dokumenty. Jedná se zejména o:

- Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v České republice,
- Akční plán Státního programu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v České republice;
- Metodický pokyn MŠMT k zajištění EVVO;
- Krajské koncepce;
- Národní strategie pro udržitelný rozvoj;
- Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí;
- Zákonu č. 123/98 Sb., o právu na informace o ŽP;
- Školní vzdělávací program (ŠVP), nebo Rámcový vzdělávací program (RVP).

Z dokumentu krajské koncepce je zaveden povinný předmět „Základy ekologie a chemie“ pro všechny 1. ročníky. Jako podpora realizace ekologické výchovy je každoročně zpracováván plán EV pro aktuální školní rok, který přehledně třídí aktivity v uvedené oblasti a pomáhá vedení školy a koordinátorce EVVO dohlížet nad plněním jednotlivých aktivit v oblasti EV.

5 Dlouhodobý plán EVVO a VUR

Provedením SWOT analýzy bylo zjištěno, jaké nedostatky má škola v environmentální výchově. Na základě toho byly koordinátorkou ve spolupráci s ředitelem školy stanoveny vize, tedy dlouhodobé cíle, o jejich naplnění bude škola v následujícím tříletém období usilovat.

Dlouhodobé cíle – vize:

1. Cíle v oblasti provozu a organizace školy

Dílčí cíle:

- Ekologizace provozu školy – efektivní třídění odpadu na chodbách, ve třídách a kabinetech.
- Rekonstrukce školního hřiště.
- Rekonstrukce školních prostorů (chodeb, zdí, šaten). Výměna podlahové krytiny, nový nátěr zdí, výměna poškozené dlažby.
- Propagace EVVO v prostorách školy a na webu školy (fotodokumentace o mimoškolních aktivitách, pobytu v přírodě a exkurzích).
- Minimalizovat energetickou náročnost (instalace světla na fotobuňku v méně frekventovaných místech školy, výměna vodovodních baterií na pákové).
- Zabezpečit kolárnu.

2. Výchovně vzdělávací cíle EVVO – organizace výuky žáků

Dílčí cíle:

- Vést žáky k nabytí vědomostí v oblasti ekologické výchovy s cílem ekologicky myslet a jednat (práce v ekotýmu, účast na soutěžích, seminářích apod.).

- Vést žáky k poznávání regionálních a místních problémů životního prostředí.
- Vytvořit návyky potřebné pro ochranu životního prostředí.
- Více začlenit EVVO do jednotlivých vyučujících předmětů.
- Zařadit do výuky exkurze (po dohodě s kolegy a vedením školy stanovit alespoň jednu exkurzi pro každou třídu v daném ročníku).

3. Cíle v oblasti vzdělávání pedagogických pracovníků

Dílčí cíle:

- Umožnit kolegům účast na seminářích a exkurzích zaměřených na EVVO, pokud to dovolí finanční možnosti.
- Zlepšit spolupráci a komunikaci mezi učiteli a koordinátorem a přenos informací z organizátorů akcí na třídní učitele.
- Aktualizovat na stránkách školy v sekci Environmentální výchova informace o účasti exkurzí a mimoškolních aktivit pro přehlednost a inspiraci.
- Pokračovat ve vzdělávání koordinátora EVVO.

4. Možnosti financování EV mimo rozpočet školy – získat finanční podporu od Moravskoslezského kraje formou dotace pro školy na EVVO.

5. Cíle v oblasti spolupráce školy s okolím

Dílčí cíle:

- Spolupráce s ekocentry a SEV (seznámení s nabídkou, případný výběr programu a jednání s pracovníky).

6 Evaluace školy

Evaluace úspěšnosti environmentálního vzdělávání a výchovy na naší škole se provádí v závěru školního roku. Koordinátorka zhodnotí aktivity školy v průběhu jednoho školního roku a ve stejném období bude provedeno průběžné hodnocení naplňování dílčích cílů jednotlivých oblastí dlouhodobého plánu. Splnění úkolů, které byly vytyčeny jako dlouhodobé cíle, pak bude evaluováno po uplynutí plánovaného období (tedy tří let). Průběžným sledováním a hodnocením dlouhodobých vizí získáme přehled o tom, zda a za jakých podmínek se daří či nedaří naše vize naplňovat.

Jako nástroje hodnocení byly zvoleny indikátory z oblasti managementu školy, výchovy a vzdělávání, dále z oblasti zdraví a sociálního prostředí a také z oblasti provozu školy.

Indikátory v oblasti managementu školy:

- a) školní koordinátor EVVO se aktivně zúčastňuje konferencí a dále se vzdělává,
- b) školní koordinátor EVVO zabezpečuje finanční prostředky pro realizaci EV,
- c) činnost školního koordinátora EVVO je podporována ze strany vedení školy,
- d) školní koordinátor aktivně spolupracuje s pracovníky školy a s ekocentry,
- e) pracovníci školy se vzdělávají v oblasti EVVO,
- f) pracovníci školy se aktivně zapojují do tvorby plánu EV i jednotlivých akcí vedoucích k naplňování principů EVVO a UR,
- g) škola propaguje své aktivity v oblasti EVVO.

Indikátory v oblasti výchovy a vzdělávání:

- a) oblast EVVO a UR je integrována do ŠVP,

- b) součástí výchovy a vzdělávání v oblasti EVVO a UR se uskutečňují exkurze, výukové programy, pobyty v přírodě apod.,
- c) žáci jsou zapojeni do práce ekotýmu,
- d) při plánování školních exkurzí jsou využívána zajímavá místa našeho regionu.

Indikátory v oblasti zdraví a sociálního prostředí:

- a) školní stravování odpovídá požadavkům zdravého životního stylu,
- b) žáci se účastní sportovních akcí – soutěží, sportovních dnů,
- c) žáci i učitelé zlepšují estetiku školního prostředí (zejména ve své kmenové třídě).

Indikátory v oblasti provozu školy:

- a) je aktivně a správně tříděn papír, plasty a směsný odpad (nádoby na sběr odpadu ve škole jsou řádně označeny, vytríděný odpad je ukládán do odpovídajících kontejnerů u školy)
- b) probíhá sběr papíru a použitých baterií,
- c) školní hřiště je udržované,
- d) šatny školy jsou řádně odvětrané,
- e) každoročně se sleduje a statisticky vyhodnocuje spotřeba energií (elektřina, plyn) a vody.

7 Krátkodobý– roční plán EV

Školní rok 2022/2023

Celoroční úkoly plněné průběžně:

- Předmět „Základy ekologie a chemie“ pro 1. ročníky,
- sběr papíru a použitých baterií, tonerů, mobilů prostřednictvím Recyklohraní,
- aktualizace nástěnky EVVO, informace EVVO a VUR v ŠIS,
- vzdělávací program pro 1. ročníky ve svozovém dvoře OZO Ostrava,
- účast na akcích DVPP v oblasti EVVO koordinátorce EV a všem učitelům, který projeví o danou oblast zájem,
- účast žáků na soutěžích a jiných akcích spojeny se ekologií a environmentálním zaměřením.
- podat žádost o dotaci pro podporu EVVO na škole.

Úkoly rozdělené do jednotlivých měsíců:

Září 2022

- Evropský týden mobility 16. - 22. 9.
- (Evropský) mezinárodní den bez aut 22. 9.

Říjen 2022

- vzdělávací program pro 1. ročníky ve svozovém dvoře OZO Ostrava,
- Mezinárodní den zvířat 4. 10.
- Světový den učitelů 5. 10.
- Mezinárodní den za omezení přírodních katastrof 13. 10.
- Světový den výživy 16. 10.
- Mezinárodní den proti McDonald's 16. 10.
- Mezinárodní den proti chudobě 17. 10.
- Den stromů 20. 10.
- Den UNICEF 31. 10.

Listopad 2022

- Den bez aut 14. 11.

Prosinec 2022

- Mezinárodní den biologické rozmanitosti.

Leden 2023

- Ptáci v zimě (krmení, ochrana)

Únor 2023

- Světový den mokřadů 2. 2.
- Mezinárodní den mateřského jazyka 21. 2.

Březen 2023

- Světový den vody 22. 3.
- Podat žádost o dotaci pro podporu vzdělávání a poradenství v oblasti ŽP (Moravskoslezský kraj),

Duben 2023

- Mezinárodní den ptactva 1. 4.
- Světový den zdraví 7. 4.
- Den Země 22. 4.

Květen 2023

- Den slunce 3. 5.

Červen 2023

- Mezinárodní den čistého ovzduší 2. 6.
- Světový den životního prostředí 5. 6.
- Mezinárodní den oceánů 8.6.
- Exkurze a pobyt v přírodě.

Jednotlivé body úkolů se budou plnit prostřednictvím průřezových témat začleněných do jednotlivých předmětů, informovanosti na nástěnce EVVO, exkurzí, pobytů v terénu a pomocí vzdělávacích programů ekocenter a SEV. Jednotlivé akce se budou odvíjet a realizovat od aktuální situace spojené s pandemií COVID-19.

8 Přehled aktivit a plnění úkol v školním roce 2021/2022

Evaluace dlouhodobých cílů

V oblasti provozu a organizaci školy byli dílčí cíle částečně naplněny. Třídění odpadu probíhá jen na chodbách a v některých kancelářích, ale ne ve třídách. Nádoby na tříděný odpad jsou řádně označeny plakátem pro správné třídění.

Na školním hřišti je zrekonstruováno volejbalové hřiště. V prostorách šaten jsou vyměněné okna pro lepší větrání a šatny jsou vybaveny kamerovým systémem.

Naplnění dílčích cílů v oblasti výchovně – vzdělávacího cíle EVVO komplikovala pandemie COVID-19. o práci v ekotýmu zatím nebyl zájem ze strany žáků. Současné problémy životního prostředí byly ve velké části propagovány pouze prostřednictvím nástěnky. Byla uskutečněna jedna školní akce pro účely EVVO.

V oblasti vzdělávání pedagogických pracovníků se dílčí cíle téměř nenaplnili. Spolupráce mezi učiteli a koordinátorem EVVO se dostalo na dobrou úroveň avšak jejich účast na seminářích zaměřených na EVVO jim umožněno nebylo. V rámci možností a časové vytíženosti pokračuje vzdělávání koordinátora. Založit knihu exkurzí se nepovedlo.

Financování EV mimo rozpočet školy se zatím nepovedlo.

V oblasti spolupráce školy a okolím kvůli pandemii COVID-19 probíhala z velké části online. Nabídky programů mimoškolních organizací jsou většinou zaměřeny na ty nejmenší a to je důvod, proč se mnoha aktivit škola nezúčastnila.

Dlouhodobé cíle, které nebyly naplněny v období tří let, zůstávají nadále dílčími cíli pro další období hodnocení.

Oblast managementu školy:

- Účast na konferencích a dalších vzdělávacích programech spojeny s EVVO nebyla.
- Žádost o dotaci se kvůli změně termínu podání nestihl.
- Vzdělávání v oblasti EVVO ostatních pracovníků školy byl minimální.
- Aktivity v oblasti EVVO škola propaguje prostřednictvím ŠIS.

Oblast výchovy a vzdělávání:

- Ekologická výchova byla zahrnuta dle ŠVP v předmětu „Ekologie a chemie“ ve všech 1. ročnících a průřezově v předmětech Fy, M, Aj, Čj, aj.
- Vzdělávací programy ve svozové oblasti OZO Ostrava se uskutečnili pro všechny 1. ročníky v průběhu září a říjen školního roku (foto 1).
- O práci v Ekotýmu nebyl ve školním roce 2021/2022 ze strany žáků zájem.
- Propagace a informace týkající se EVVO a VUR byla pravidelně aktualizovaná na nástěnce na přizemí budovy školy.
- 21. 4. 2022 se třída 1.OP účastnila akce Den Země ve výukovém areálu Bělský les (foto 2).
- Na závěr školního roku se uskutečnila vícedenní školní akce v přírodním parku Moravice. Akce se účastnilo 9 žáků prvních ročníků (1.MA, 1.MB) a dva učitelé. Součástí pobytu v přírodě byla exkurze Raabovy štoly (foto 3) a seznámení se s dědictvím břidlice.

Oblast zdraví a sociální prostředí:

- Školní jídelnu navštěvovali žáci všech ročníků, pedagogové a školní pracovníci. K obědu bylo podáváno taky ovoce nebo sladkost.
- Ve školním roce 2021/2022 byl uspořádán turnaj ve fotbale, který částečně organizovali žáci 1. ročníku.

Oblast provozu školy:

- V interiéru školy se třídil odpad.
- Probíhal celoroční sběr papíru a sběr použitých baterií. Proběhl taky svoz použitých baterií.
- Údaje o spotřebě energií (elektrina, plyn) a vody byly zveřejněny ve výroční zprávě.

- V prostorách školního dvoru byla uskutečněná stavba ekologického domku stavby (foto 4).

Foto 1: Výukový program ve svozové oblasti OZO Ostrava

Foto 2: Den Země ve výukovém areálu Bělský les

Foto 3: Exkurze Raabova štola

Foto 4: Ekologická stavba v prostorách školního dvoru

